

STUDII DE CAZ

Cazul I - Localitatea Tuzla, județul Constanța.

Comuna Tuzla are un număr de 6131 de locuitori și este situată în estul județului Constanța, pe litoralul Mării Negre. Primele cazuri de infestare cu gripă aviară ale păsărilor au fost semnalate pe data de 15 februarie 2006, într-o singură gospodărie, iar după două zile, acestea au apărut în alte două gospodării din apropierea primeia.

Descrierea modului de gestionare a crizei

Autoritățile administrației publice locale au urmărit cu îngrijorare apariția gripei aviare la păsări în unele localități din județul Tulcea, iar în momentul în care au apărut cazuri de infestare cu gripă aviară în localitatea Topraisar, autoritățile locale au pregătit populația pentru iminenta apariție și în comuna Tuzla.

Prima măsură luată de către autoritățile administrației publice locale a fost constituirea comandamentului antiepidemiologic local, prin dispoziția nr. 194/11 octombrie 2005.

Pe data de 17 octombrie 2005, prin dispoziția primarului nr. 201, s-au stabilit măsuri pentru prevenirea apariției gripei aviare la păsări în localitatea Tuzla.

Până pe 14 februarie 2006, aceste măsuri au fost popularizate în rândul populației, folosindu-se toate mijloacele posibile: adunări la Căminul Cultural, afișarea măsurilor de prevenire, discuții cu localnicii care veneau la primărie, discuția cu cetățenii după slujba de duminică la cele două biserici din localitate, etc.

După semnalarea celor trei cazuri din data de 15 februarie 2006, au fost prelevate probe pentru analize din gospodăriile afectate. Pe data de 19 februarie, buletinul de analiză primit de la Institutul de Diagnostic și Sănătate Animală București confirma prezența virusului H5N1 la cele trei gospodării din localitate. După o săptămână, s-a mai constatat apariția unor noi cazuri la o gospodărie situată în mijlocul localității, ceea ce a determinat luarea hotărârii de eutanasiere a unui număr de 34.000 de păsări din peste 1.300 de gospodării. Acțiunea de eutanasiere s-a încheiat pe data de 20 februarie 2006.

Acțiunea de eutanasiere s-a desfășurat în șase sectoare din localitate, la ea participând un număr de 120 de persoane, distribuite la punctul de incinerare, la cele două puncte de dezinsecție (de la intrarea și ieșirea din localitate).

Autoritățile locale au fost sprijinite de Direcția Sanitară Veterinară Constanța, Autoritatea Națională Sanitară Veterinară și pentru Siguranța Alimentelor, Prefectura județului Constanța.

Jandarmeria și Inspectoratul Poliției Județene Constanța au asigurat ordinea, prin participarea în comisiile care au activat pe sectoare, prezența la punctele de dezinsecție, etc.

Fiind declarată carantină de gradul I, a fost interzisă ieșirea persoanelor din localitate, pentru acestea asigurându-se alimentele necesare prin unitățile din teritoriu și prin ajutoarele asigurate de Guvernul României, prin intermediul instituției prefectului județului Constanța (14.000 l ulei, 14.000 kg zahăr, conserve de carne de porc și vită, conserve pateu, distribuite localnicilor).

O măsură cu impact favorabil pentru populație a fost aceea că plata pentru păsările eutanasiate s-a făcut după cel mult 3 zile, la un preț convenabil.

Lecțiile practice învățate de autoritățile locale în urma acestei crize

1. Consilierii locali, funcționarii publici și salariații de la nivelul administrației locale au participat pe parcursul desfășurării operațiunilor, ceea ce a constituit un exemplu, dar și o experiență pentru activitatea lor în cadrul administrației publice locale.

2. Criza gripei aviare a afectat localitatea după ce, în octombrie 2005, inundații puternice au afectat 340 de gospodării, din care un număr de 18 case au fost demolate, dar considerăm că toate acestea ne-au făcut să fim mai puternici și mai experimentați, să știm să folosim mijloacele de colaborare cu toate instituțiile cărora le revin obligații legale în gestionarea acestor crize.

3. Considerăm că cel mai important lucru este să știm să ne apropiem de oameni, să discutăm cu ei, să-i facem să înțeleagă momentele de criză și să-i determinăm să intervină cu promptitudine și să răspundă la solicitările noastre. Obligația noastră este să-i sprijinim și să-i ajutăm în limitele legii în aceste împrejurări dificile.

Cazul II - Localitatea Borcea, județul Călărași.

Comuna Borcea are 9.311 locuitori și este situată pe malul Dunării. Primul caz de infestare cu virusul gripei aviare a fost semnalat în data de 28 februarie 2006 de către medicul epizootolog al comunei, sesizat de aparatul său tehnic că, în ograda unui cetățean, care adusesse păsări de la ferma unde era paznic, acestea încep să moară.

Descrierea modului de gestionare a crizei

Prima măsură, după ce am fost anunțat, a fost convocarea de urgență a comandamentului antiepizootic local, care a hotărât și a izolat imediat gospodăria respectivă, în sensul că nici un fel de persoană sau animal n-au mai părăsit gospodăria.

S-a procedat imediat la efectuarea de teste rapide și s-au prelevat probe, care au fost trimise la laboratoarele de specialitate de la Călărași și București, pentru identificarea semnalului viral.

În data de 6 martie 2006, în urma analizei rezultatelor, s-a declarat oficial boala. Testele rapide au ieșit pozitive și s-a procedat la uciderea păsărilor din ograda respectivă, odată cu măsuri radicale de dezinfecție a gospodăriei.

S-au vaccinat antigripal și s-a administrat TAMIFLU tuturor persoanele din familie.

Pe data de 7 martie 2006 s-a declarat carantină, care a constat în izolarea comunei, prin instalarea de filtre la intrarea și ieșirea din localitate, cât și la extremitățile focarului.

S-a interzis circulația tuturor vehiculelor și autovehiculelor, precum și a persoanelor din comună.

În urma unor discuții aprinse, purtate în comandamentele antiepizootice locale și județene s-a hotărât sacrificarea păsărilor dintr-un perimetru bine delimitat, fără a afecta cele peste 100.000 de păsări din comună.

Numărul păsărilor eutanasiate a fost de circa 2.300 capete. Concomitent cu sacrificarea păsărilor s-a procedat la dezinfecția tuturor curților din perimetrul stabilit, acțiune repetată de trei ori.

După terminarea dezinfecției finale și după citirea testelor de eficiență a dezinfecției, s-au adus pui santinelă, care au fost plasați, în primul rând, în gospodăria în care a apărut focarul, în curțile vecine și la extremitățile zonei delimitate.

După două săptămâni de la declararea gripei, în urma presiunii exercitate de localnici, dar și de unitățile economice din zonă, unde lucrau aproximativ 1000 de persoane, s-a permis circulația acestora, cu condiția luării unor măsuri speciale de dezinfecție la filtre. În același timp, s-a permis accesul copiilor în școli și grădinițe în aceleași condiții.

La această acțiune au participat reprezentanți ai direcției sanitare veterinare județene, direcției de sănătate publică, jandarmeriei, poliției și, bineînțeles, ai administrației locale.

Reprezentanții DSV, DADR și ai primăriei au întocmit documentația pentru persoanele ale căror păsări au fost eutanasiate, acestea fiind despăgubite la un nivel satisfăcător și deosebit de prompt (2 săptămâni), ceea ce a constituit un lucru pozitiv.

Lecțiile practice învățate de autoritățile locale în urma acestei crize

1. Operațiunea a fost intens mediatizată, deoarece se punea problema sacrificării a peste 100.000 capete de păsări, din aproape 3000 de gospodării.
2. Operativitatea descoperirii focarului este esențială în limitarea pericolului extinderii, precum și a costurilor.

3. Pregătirea populației, cu discernământ, constituie un fapt esențial în gestionarea corectă a crizei.
4. Considerăm un exces de zel sacrificarea în masă a tuturor păsărilor dintr-o zonă și izolarea totală a unei localități deoarece:
  - va exista o tendință firească de ascundere a păsărilor;
  - măsurile de blocare a localităților, din punct de vedere practic, nu vor fi niciodată eficiente și vor crea doar iritare în rândul populației;
  - apar costuri colaterale prin neprezentarea la serviciu a mii de oameni.
5. Dacă testele rapide din apropierea focarului sunt negative, sacrificarea păsărilor să se limiteze la gospodăriile din imediata vecinătate, din motivele expuse mai sus.

Cazul III - Localitatea Stelnica, județul Ialomița.

Comuna Stelnica are 1716 locuitori, fiind amplasată în extremitatea estică a județului Ialomița. În data de 18 decembrie 2005, un localnic din satul Stelnica a sesizat medicul veterinar din localitate că în gospodăria lui au început să moară păsările.

Descrierea modului de gestionare a crizei

După sesizare, medicul veterinar s-a deplasat în gospodăria acestuia, pentru a preleva probe, care au fost trimise spre examinare la DSV-SA Ialomița, pentru efectuarea testelor privind virusul H5N1 (gripa aviară). În urma examinării cadavrelor ridicate, s-a constatat că rezultatele au fost pozitive. Ca urmare a acestei situații, în data de 19 decembrie 2005, reprezentanți ai DSV-SA Ialomița s-au deplasat în localitatea Stelnica, la sediul primăriei, pentru informarea comandamentului antiepidemiologic local că probele examinate au ieșit pozitiv, urmând a se activa comandamentul antiepidemiologic local, pentru luarea măsurilor stabilite prin Ordinul 26/2005 în cazul existenței suspiciunii gripei aviare.

S-a activat Comandamentul Antiepidemiologic Local, prin dispoziția nr.1/2005 a președintelui comandamentului antiepidemiologic local, întrunindu-se în ședință de lucru pentru stabilirea aplicării „Programului de măsuri”:

- echipe de dezinfecție la intrarea și ieșirea din localitate, în 2 schimburi a câte 4 persoane pe fiecare filtru de dezinfecție;
- asigurarea materialelor de protecție și dezinfecție;
- asigurarea transportului și mijloacelor necesare realizării gropii de incinerare, etc;
- instalarea a 4 filtre de dezinfecție la intrarea și ieșirea din localitate și în zona focarului;
- s-au montat filtre dezinfectoare de picior la gospodăriile unde testele rapide au ieșit pozitive;

- medicul veterinar concesionar s-a deplasat în teren, pentru efectuarea examenului clinic la toate gospodăriile din satul Stelnică.

În aceeași perioadă, reprezentanții DSV SA Ialomița s-au deplasat în gospodăria afectată, pentru izolarea focarului prin eutanasierea păsărilor existente în gospodărie și dezinfecția acesteia, după care s-au efectuat teste rapide în gospodăriile din jurul focarului. La un număr de 3 gospodării, testele au ieșit pozitive și au fost luate aceleași măsuri.

În urma ridicării probelor și efectuării testelor rapide din jurul focarului, acestea au fost trimise la București în vederea certificării virusului gripei aviare.

După confirmarea virusului, comandamentul antiepidemiologic local a trecut la aplicarea următoarelor măsuri:

- procurarea materialelor pentru filtrele de dezinfecție (mochetă, soluție dezinfectantă, vermole, materiale de protecție, combustibil, pubele, saci de polietilenă, etc);
- delimitarea zonei în care vor fi eutanasiate păsările;
- convocarea echipelor de dezinfecție, voluntare, în vederea adunării păsărilor în gospodăriile existente în perimetrul delimitat, și asigurării materialelor necesare transportului păsărilor ridicate și realizării gropii de incinerare, asigurării utilajelor de intervenție, centralizării datelor și supravegherii efectivele, recoltării de sânge și cadavre, asigurării combustibilului necesar transportului păsărilor;
- eutanasierea păsărilor din 76 gospodării, în număr de 2.860 (găini, rațe, găște, curci);
- dezinfecția totală a gospodăriilor în care au fost eutanasiate păsările;

Toate aceste măsuri au fost realizate împreună cu membrii comandamentului antiepidemiologic județean (DSV-SA Ialomița, DSP Ialomița, Jandarmeria, Pompieri, Poliție, Pază și Protecție, Prefectura, DADR Ialomița).

În vederea declanșării carantinei la nivel de localitate, aceasta a fost instituită parțial, în sectorul în care au fost eutanasiate păsările, pe o perioadă de 21 zile. Carantina a cuprins următoarele măsuri:

- nu s-a intrat și nu s-a ieșit din perimetru;
- interzicerea circulației și transportului păsărilor și animalelor;

În urma avertizărilor primite de la comandamentul antiepidemiologic județean Ialomița, cu privire la apariția focarelor de gripă aviară din județele Tulcea, Brăila, Ialomița, comandamentul antiepidemiologic local, împreună cu medicul veterinar concesionar, a trecut la înștiințarea și informarea populației, prin anunțuri publice, pe bază de tabele de luare la cunoștință sub semnătura, drept pentru care, la apariția suspiciunii de gripă aviară în comuna Stelnică populația a reacționat pozitiv, chiar dacă s-au înregistrat unele cazuri izolate în care unii proprietari de păsări s-au opus eutanasierii.

Imediat după încheierea procesului de eutanasiere a păsărilor din perimetrul focarului s-a trecut la întocmirea documentației pentru acordarea despăgubirilor bănești, care s-a realizat în termen de 24 de ore , în cuantum de 636.900.000 lei.

Lecțiile practice învățate de autoritățile locale în urma acestei crize

1. Primarii trebuie să cunoască prevederile din Manualul primarului pentru situații de urgență.
2. Existența unor broșuri informative pentru cetățeni este deosebit de utilă.

Cazul IV - Localitatea Cornu, județul Prahova.

Comuna Cornu are 4485 locuitori. În data de 22.05.2006 s-a primit din partea unui locuitor din comuna Cornu sesizarea că în gospodăria sa au murit 8 găini.

Descrierea modului de gestionare a crizei

La fața locului s-a deplasat medicul veterinar, împreună cu asistenta sa. Aceștia au ridicat păsările moarte conform normelor igienice și de protecție, în saci de plastic. Păsările moarte au fost trimise pentru analize la D.S.V.S.A. Prahova. În urma suspiciunii de gripă aviară au fost ucise restul de 25 de păsări, cadavrele rezultate fiind trimise la D.S.V.S.A. Prahova, apoi la Protan. A fost dezinfectată zona, pe o suprafață de 1300 mp, reprezentând curtea proprietarului și anexele, cu soluție Virkon 1%. În data de 23.05.2006 din partea D.S.P. Prahova s-a deplasat la fața locului o echipă care a identificat contactii, a evaluat starea clinică a acestora, a administrat capsule de Tamiflu contactilor, a dezinfectat gospodăria și a distribuit substanțe dezinfectante pentru dezinfecția veselei.

Primăria Cornu a luat următoarele măsuri:

- instituirea unui filtru de dezinfecție în zona și interzicerea mișcării de animale, produse de origine animală, furaje, deșeuri, așternut, vehicule și echipamente;
- atenționarea populației privind pericolul contaminării cu virusul gripei aviare, prin anunțuri pe postul local de televiziune prin cablu și afișarea în locuri publice;
- informarea populației privind măsurile de prevenire a contaminării cu virusul gripei aviare;
- interzicerea intrării și ieșirii cu păsări și animale vii din comună;
- dotarea cu substanțe de dezinfecție și de protecție;
- dotarea școlilor, grădinițelor și instituțiilor publice cu dezinfectoare și instituirea de măsuri speciale de igienă;

- atenționarea agenților economici din comună privind obligativitatea dotării cu dezinfectoare și aprovizionarea cu substanțe dezinfectante.

Măsurile au fost precedate de Ordinul Prefectului județului Prahova nr.359/24.06.2006 privind trecerea la aplicarea măsurilor prevăzute prin lege, datorită menținerii suspiciunii de gripă aviară. Totodată, a fost convocat comandamentul antiepidemiologic local, care a întocmit un plan de măsuri la nivelul comunei.

În data de 26.06.2006 a fost instituită carantina de gradul I prin Ordinul Prefectului județului Prahova nr.403/26.06.2006. Împreună cu reprezentanții D.S.V.S.A. Prahova s-au luat următoarele măsuri: s-a delimitat focarul, au fost eutanasiate cele 67 de păsări din gospodăriile cetățenilor, s-a dezinfectat focarul și curțile riverane focarului cu Aldekol conc. 0,5% și au fost incinerate și îngropate cadavrele.

În data de 28.05.2006 a avut loc a doua dezinfecție în zonă.

A fost menținut filtrul de dezinfecție, iar în perioadele cu precipitații abundente a fost mărită concentrația soluțiilor dezinfectante, pentru menținerea eficacității soluției.

În data de 04.06.2006 a avut loc dezinfecția a 3-a, finală, urmată de teste de sanitație privind eficiența dezinfecției.

În data de 07.06.2006 Instituția Prefectului județului Prahova a emis Ordinul nr. 468/07.06.2006 privind măsurile necesare lichidării focarului în vederea ridicării carantinei.

În data de 09.06.2006 s-a realizat plata despăgubirilor ce se cuvin proprietarilor de păsări eutanasiate conform HG 1415/2004.

În data de 10.06.2006 au fost introduse păsările santinelă în focar și într-o gospodărie învecinată, acestea fiind examinate clinic zilnic, iar pe data de 26.06.2006 au fost testate serologic; testele au fost negative, astfel încât carantina a fost ridicată.

Lecțiile practice învățate de autoritățile locale în urma acestei crize

1. Autoritățile locale trebuie să dispună de fonduri pentru:

- recoltarea și transportul cadavrelor și probelor;
- materialele și substanțe folosite în combaterea bolilor;

2. Analizarea statutului medicului veterinar concesionar.

3. Informarea mai amplă și în timp util în cazul apariției unei epizootii.